

Dr Jeffrey Hudon, Archeologia biblijna, sesja 10, Identyfikacja biblijnego Betel, studium przypadku

© Jeffrey Hudon i Ted Hildebrandt

To jest dr Jeffrey Hudon w swoim nauczaniu na temat archeologii biblijnej. To jest sesja 10, Identyfikacja biblijnego Betel, studium przypadku.

Częścią archeologii jest identyfikacja stanowisk, jak już wspomnieliśmy wcześniej.

Chcę wykorzystać Betel, słynne miasto Starego Testamentu, jako przypadek testowy, na podstawie którego archeolodzy próbują ustalić, gdzie dokładnie znajdowało się starożytne miejsce. Przyjrzyjmy się więc miejscu Betel i niektórym argumentom na jego temat. To znowu jest widok na Zachodni Brzeg, a Betel znów znajduje się na północ od Jerozolimy, na płaskowyżu zwanym Centralnym Płaskowyżem Beniamina, lub tuż na północ od niego.

Jak wynika z Pisma Świętego, Betel jest najczęściej wymienianym miejscem w Starym Testamencie, z prawie 600 lub 669 wzmiankami. Większość uczonych umieszcza Betel w miejscu zwanym Beitin, arabskiej wiosce położonej około 16 kilometrów na północ od Jerozolimy. To bardzo ważne miejsce ze strategicznego punktu widzenia, ponieważ znajduje się na głównym skrzyżowaniu.

Skrzyżowania to trasa patriarchów biegnąca na północ i południe oraz trasa prowadząca do wybrzeża wzdłuż Doliny Ayalon. Znajduje się tu również dobrze nawadniające źródło. W Starym Testamencie Abram zbudował ołtarz na wzgórzach na wschód od Betel na zachód od Aj i powrócił w to miejsce po pobycie w Egipcie.

Co bardziej znane, Jakub obozował w Betel i miał sen o drabinie do nieba z wstępującymi i schodzącymi aniołami. Wzniósł ołtarz i kolumnę, nadając temu miejscu nazwę Bet El, czyli dom Boży. I tak Jakub wraca, buduje kolejny ołtarz i wznosi słup.

Zatem wyraźnie widać tu wczesną aktywność kultu religijnego i pamięć o wczesnym okresie patriarchów. Betel przecina Luz, dwie różne nazwy, było królewskim miastem kananejskim z królem z Jozuego 12:16, które najwyraźniej zdobyli Izraelici. Pierwotnie przydzielony Beniaminowi, Betel najwyraźniej przeszedł pod kontrolę Efraima w okresie sędziów.

Istotną kwestią jest to, że Betel służyło jako sanktuarium w okresie osadniczym i posiadał proroczy cech. Zatem wyraźnie istniała działalność religijna. Było to miejsce kultu religijnego.

Imię i historia już w tym wczesnym okresie sędziów miały znaczenie religijne. Teraz, gdy królestwa Izraela i Judy rozdzieliły się, Jeroboam, pierwszy król Izraela, ustanowił Betel głównym ośrodkiem religijnym królestwa północnego. A jest to około 930 roku p.n.e.

Teraz, po tej schizmie, zarówno Izrael, jak i Juda walczyły ze sobą, a granica przesuwała się tam i z powrotem. To właśnie w tym czasie Abijasz i Asa okupowali Betel pod rządami Judy, we wczesnym okresie monarchii. Prorok Amos wygłosił swoje wyrocznie w świątyni Betel w VIII wieku.

Wreszcie reforma króla Jozjasza obejmowała całkowite zniszczenie i zbezczeszczenie sanktuarium Betel na wyżynach oraz wymordowanie jego kapłanów. O co więc chodzi z dwoma imionami Betel i Luz? Nawiasem mówiąc, jest to wczesne zdjęcie Betin, arabskiej wioski z XIX wieku. Luz jest opisywany jako drzewo migdałowe lub zdefiniowane.

I Jakub przemianował je na Betel. Ponowne aktualizacje nazw, miejsc i miast nie są rzadkością w Starym Testamencie. Podam tutaj kilka przykładów.

Ale może to również oznaczać dwie oddzielne witryny. I to też jest ważne. Wzmiankę o Luz można zobaczyć w Księdze Rodzaju, Jozuemu, Sędziach i apokryficznej Księdze Jubileuszów.

W Jozuego 16:2 Luz jest wymienione jako granica w opisie granicy Efraima i Beniamina. Wydaje się zatem wskazywać, że Luz było odrębne i odrębne od Betel. Przyjrzymy się temu później.

OK, jak wiemy, po śmierci Salomona, nowy syn Salomona, król Roboam, zostaje poproszony przez starszych plemiennych 10 północnych plemion o spotkanie w Sychem. I oczywiście proszą lub żądają, aby zmniejszył na nich ciężar podatków i pracy dla korony. I znowu przyjmuje złe rady od swoich młodszych doradców i komentuje, no wiesz, że myślisz, że za mojego ojca było ciężko, ale za mnie będzie jeszcze gorzej.

To jest przyczyną ostatecznego rozłamu pomiędzy dwoma królestwami, czyli podziału Izraela na dwa królestwa, Judę, dwa południowe plemiona, a następnie północne 10 plemion pod władzą Izraela. To właśnie wtedy Jeroboam, który objął władzę królewską królestwa północnego, zdał sobie sprawę, że ma problem, ponieważ dom Jahwe, świątynia w Jerozolimie, pozostał jednoczącym miejscem kultu religijnego wszystkich 12 plemion.

A to pozostało w Jerozolimie, która była w Judzie. Dlatego Jeroboam musiał stworzyć alternatywne miejsce, aby przerwać połączenie między Jerozolimą a jego

królestwem. Założył więc nie jedno miejsce kultu religijnego, ale dwa, jedno w Dan, na bardzo dalekiej północy królestwa, i jedno w Betel, na samym południu królestwa.

A Betel było oczywiście doskonałym wyborem ze względu na swoją historię religijną, nazwę i fakt, że było ośrodkiem kultu. Z tego powodu sporządził dwa złote cielce, umieszczając po jednym w każdym miejscu. A te cielce niekoniecznie były czczone.

Czczono niewidzialnego Jahwe, który rzekomo jechał na tych cielcach. Ponownie jest to synkretyzm pomiędzy religią kananejską a wiarą biblijną. Autorzy biblijni, wyraźnie w Biblii, uznają te świątynie za religijne podróbki świątyni jerozolimskiej.

Jak zwykle kronikarz nawet nie uznaje ich istnienia. To jest tekst. Król więc posłuchał rady i sporządził dwa cielce ze złota.

I rzekł do ludu: Wystarczająco długo udaliście się do Jerozolimy. Oto twoi bogowie, Izraelu, którzy cię wyprowadzili z ziemi egipskiej. I postawił jednego w Betel, a drugiego w Dan.

Złożył więc ofiary w Betel cielcom, które uczynił, i umieścił w Betel kapłanów wyżyn, które zbudował. Podszedł do ołtarza, który wykonał w Betel. A piętnastego dnia ósmego miesiąca, w miesiącu, który sobie obmyślił, zarządził święto dla ludu Izraela i wstąpił do ołtarza, aby złożyć ofiary.

Zatem była to alternatywna świątynia i miejsce kultu tuż przy granicy Judy, aby uniemożliwić ludziom pielgrzymowanie do świątyni jerozolimskiej. Jak więc wspomniałem wcześniej, kult tych cielców w rzeczywistości był połączeniem kultu Pana i religii kananejskiej. Ci, którzy zachowują wierność Panu, rzekomo wyobrażają sobie niewidzialnego Boga jadącego na tym cielcu.

Ponownie, w przypadku Kananejczyków, jest to mieszanka kananejskiej myśli religijnej lub po prostu oddawanie czci cielcowi, tak jak to robili Kananejczycy. W VIII wieku nastąpiła zmiana w układzie geopolitycznym tych dwóch królestw. Byli ze sobą sprzymierzeni.

I obydwaj byli zamożni i rozwijali się. Juda na południu i zachodzie, Izrael na wschodzie i północy. I obaj razem sprawiedliwie, prawie odtworzyli lub dorównali królestwu Salomona.

I w tym czasie Amos, noked z Tekoa w Judzie, udał się do Betel i wygłosił swoje wyrocznie. I oczywiście nie było to tam popularne ani akceptowane. I możecie zobaczyć Amazjasza, kapłana, zauważcie tutaj imię jahwistyczne, które odpowiada Amosowi, ale nigdy więcej nie prorokowało Betel, ponieważ jest to sanktuarium króla i świątynia królestwa.

Zatem masz jasne wskazanie, jak ważne jest obecnie Betel. Sanktuarium króla, świątynia królestwa. Gdzie więc jest Betel? Gdzie jest miejsce Betel? Cóż, znowu większość uczonych utożsamia Betel z tym miejscem lub arabską wioską o nazwie Beitin .

A pierwszymi, którzy to zrobili, byli znowu ci dwaj mężczyźni, których widzieliśmy wcześniej, Edward Robinson i Eli Smith. I kiedy przechodzili obok Beitin, uznali , że było to zniekształcenie, arabskie zniekształcenie nazwy Betel. Korzystając ze starożytnych źródeł, nawet z tamtych czasów, Onomastikonu Euzebiusza, który podawał odległości między miejscami biblijnymi, opublikowanego ponownie w IV wieku naszej ery, uznają, że Beitin musi być miejscem biblijnego Betel.

Co więcej, PEF, Survey of Western Palestine, również uznało Beitin za Betel. Powtórzę: nie, nie przeprowadzono jeszcze żadnej działalności archeologicznej. I tak Condor i Kitchner zlecili swoim pracownikom zbadanie tego obszaru i ponownie uznali, jak ważne jest, aby Beitin było miejscem Betel, zarówno z zachowania nazwy, jak i ze względów toponomicznych .

Teraz, pokolenie później, zarówno francuski geograf Felix Abel, jak i Albright ponownie potwierdzili, że Beitin to Betel. I trochę to rozpakujemy. W latach dwudziestych i trzydziestych XX wieku Melvin Grove Kyle, który wykładał w tamtejszym seminarium w Pittsburghu, rozpoczął prace wykopaliskowe w Beitin .

I oczywiście szukał świątyni, którą stworzył Jeroboam, chcąc znaleźć na to jakieś dowody. A w przypadku Kyle'a Albright tam z nim pracował. Później, po śmierci Kyle'a, James Kelso, który objął stanowisko Kyle'a w Pittsburghu, w latach pięćdziesiątych ponownie współpracował z Albrightem i ponownie prowadził wykopaliska w Betel.

Nie odkryto jednak żadnych dowodów na istnienie tego sanktuarium. Metodologia prac wykopaliskowych w Betel nie była dobra. Słabe prowadzenie dokumentacji, słaba kontrola stratygraficzna.

Ale w ten sposób na nowo zinterpretowali historię tego miejsca. Ale znowu nie ma dowodów na istnienie jakiejkolwiek świątyni. Niedawno w Beitin pracowała ekspedycja japońsko-palestyńska , ale głównie nad późniejszymi pozostałościami.

Jest tam zdjęcie załogi. Teraz, w związku z obawą związaną z brakiem jakiegokolwiek wysokiego miejsca w Beitin , pojawił się kolejny problem. Problemem była lokalizacja Ai.

Miejsce Aj Long uznano za Et-Tel na wschód od Betel. Jednak wielu uczonych kwestionowało to. Kwestionowanie lokalizacji Et-Tel jako Ai spowodowało również ponowne rozważenie lokalizacji Beitin jako Betel.

Sprzeciwił się temu David Livingston, który uważał, że Et-Tel, ponieważ nie zawierało pozostałości z okresu Jozuego, nie było miejscem Aj. I tak odwiedził inne miejsce zwane Khirbet Nisa, co spowodowało konieczność przeniesienia terenu Betel z Beitin do innego miejsca zwanego Al-Bira. I tak opublikował swoje pomysły w Westminster Theological Journal, na co odpowiedział izraelski uczony Anson Rainey, który wściekle, nie używam tego określenia lekko, ale zaciekle zaatakował Livingston i stanowczo argumentował, że Beitin jest właściwym miejscem Betel .

A większość uczonych, prawie wszyscy, stanęła po stronie Raineya, że Beitin musi być biblijnym Betel. Chociaż wykopaliska w Beitin nie odsłoniły żadnej świątyni ani ołtarza, należy pamiętać, że Jeroboam zbudował dwie świątynie, jedną w Dan i jedną w Betel. Wykopaliska w Dan rozpoczęte w 1967 lub 66 r., a raczej pod Biranem, Abrahama Birana, izraelskie wykopaliska odsłoniły pięknie zrujnowaną, w gruzach, ale pięknie zachowaną świątynię i wyżynę, która wyraźnie była tą opisaną w Biblii jako zbudowaną przez Jeroboama.

A oto rekonstrukcja artystyczna, mam na myśli rekonstrukcję Rittmeiera tego, jak by to wyglądało. Zakładamy teraz, że konstrukcja Betel była podobna do tej, ołtarz i sanktuarium, a także domy dla kapłanów po bokach. Ale ta w Betel była znowu królewskim sanktuarium i główną świątynią, więc to byłoby to: ta w Betel byłaby, prawie na pewno, bardziej wyszukana i większa niż ta w Dan.

Ten w Dan, który tu widzimy, był prawdopodobnie znacznie skromniejszy pod względem wielkości i blasku. Teraz dochodzimy w tym miejscu do bardzo znanego izraelskiego geografa i przewodnika, Zeva Vilnaya , widać tam jego daty, który przez wiele lat napisał serię przewodników i książek turystycznych na temat zwiedzania Izraela i Palestyny i uwielbiał zabierać studentów i turyści, Izraelczycy i obcokrajowcy na wycieczkach po prostu zwiedzających tę ziemię. I to on poszedł i zbadał okolice Betel, czyli Bethen, i zobaczył, że tuż obok Betel lub Beitin znajdowało się miejsce zwane Jebel Aratas , posiadające cechy, które jego zdaniem mogły być powiązane ze świątynią i ołtarzem Jeroboama który powstał pod koniec X wieku.

I Vilnay zasugerował to nie żaden archeolog, ale tylko ta jedna osoba. A to jest Jebel Aratas i prawdopodobnie obszar wyżyny na szczycie tej góry. Znajduje się zaledwie jedną milę na północ od Beitin i wydaje się, że posiada cechy, które mogą sugerować, że było to rzeczywiste miejsce nie tylko świątyni i wyżyny, ale być może także miejsca, w którym Jakub miał pierwotnie sny i zbudował swoją wyżynę, czyli ołtarz Panu. .

Jest stamtąd piękny widok. Widać Dolinę Jordanu, wybrzeże Morza Śródziemnego i jest to idealne miejsce na budowę czegoś w rodzaju świątyni. A oto kilka zdjęć.

Ponownie, nie zostało to jeszcze odkopane, ale na szczycie tego szczytu można zobaczyć niektóre pozostałości. Fakt, że na obrzeżach tej góry odkryto wiele żydowskich grobowców Nowego Testamentu, sugeruje, że ma ona również jakieś znaczenie religijne lub charakter. Zatem nawet Żydzi żyjący w czasach Chrystusa mogli rozpoznać, że w rzeczywistości było to wyżyna i miejsce kultu religijnego w Betel, powiązane z Jakubem i Jeroboamem.

Kilka widoków na szczyt góry i widać tu gruz. Uważa się, że być może są to pozostałości świątyni na wyżynie zbudowanej przez Jeroboama, a być może rozbudowanej i upiększonej przez późniejszych królów Izraela. OK, podsumowując to, masz tutaj dwie witryny. Masz Betin, które było starożytnym miastem Betel, a następnie Jebel Aratis, górę Aratis, nieco na północ.

Czy to może być miejsce Luz? I tutaj jest to wyraźnie możliwe. Znaczenie religijne: podajemy tam pewne informacje, które wydają się wskazywać, że Jebel Aratis było miejscem kultu religijnego. Mamy zamek krzyżowców, świątynię mużułmańską, żydowskie grobowce wykute w skale z Nowego Testamentu i znowu dąb, który ma znaczenie religijne.

Wydaje się więc, że wskazuje to na coś ważnego o znaczeniu religijnym, które wydarzyło się tam w starożytności. Wzniesienie jest wysokie, z imponującymi widokami. Jeśli więc jest to siedziba Luz, wydaje się to wskazywać, że być może jest to dobre miejsce również na takie miejsce.

Teraz tożsamość. Miejsca Betel i Luz są nie do odróżnienia w Księdze Rodzaju i Jozuego, ale w innym tekście Jozuego wydają się być dwoma odrębnymi miejscami. A jedyną wyraźną wskazówką jest Księga Jozuego 16:2, która opisuje południową granicę między Efraimem a Manassesem, biegnącą od Betel do Luz.

A więc Vayatzah Mibet El Luzah i zauważysz, że ostatnie słowo Luzah to Luz z literą H na końcu lub hej. To kierunkowe hej w kierunku Luz. Jeśli tak to odczytujemy, wyraźnie wskazuje to na dwie witryny.

Zatem Luz mogłoby oznaczać Jebel Aratis lub wyżynę Betel, podobnie jak wyżyna Gibeon do miasta Gibeon. Pozostałości na Aratis pokazują, że obszar ten miał wymiary około 200 na 100 metrów. Jest to więc bardzo duży obszar i z pewnością wystarczający na bardzo wyszukaną świątynię i wysokie miejsce.

Jest to zatem dobra strona do obejrzenia i zapoznania się z argumentami toczącymi się w całej historii współczesnej nauki na temat tego, czy to miejsce było Betel, czy nie. Niebezpieczeństwo polega na próbie dopasowania dowodów do tego, co Twoim zdaniem pasuje do narracji biblijnej. A Betin z każdego możliwego powodu powinien być biblijnym Betel.

Nie ma powodu, aby tego nie akceptować. A wtedy Luz mogłoby być wyżyną Betel lub miejscem kultu religijnego Betel położonym nieco na północ. Dziękuję.

To jest dr Jeffrey Hudon w swoim nauczaniu na temat archeologii biblijnej. To jest sesja 10, Identyfikacja biblijnego Betel, studium przypadku.